

Soru Cevap

Hilafetin İnikat Şartlarında Geçen "Kâdir Olmak" Kavramının Anlamı Hakkında
Ntham Rd

Soru:

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Benim bir sorum olacak: Şahsiyet 2 kitabının 28. sayfanın ortalarında Halifenin kâdir olmak şartı geçmektedir. Sonra kadir olmanın ne demek olduğu açıklandı. Ardından kitapta geçen açıklamalar, şu ifadeye kadar devam etti: "Halifenin, yiğit ve cesur olması ya da siyasi olaylar ve uygulamalar noktasında fikir ve tedbir sahibi olması Hilafet sözleşmesinin yapılması için şart değildir."

Soru şudur: Bunlar kadir olmaktan sayılmaz mı?

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh,

Kitapta geçen ifade şöyledir: "Halifenin, yiğit ve cesur olması ya da siyasi olaylar ve uygulamalar noktasında fikir ve tedbir sahibi olması hakkında sahih bir hadis bulunmadığından dolayı Hilafet sözleşmesinin yapılması için şart değildir. Tüm bu sayılan özellikler, bunları inikat şartı kılan şeri hükmün altında mündemiç değildir. Ancak efdal olan yiğit, fikir ve basiret sahibi olmasıdır." Bildiğiniz gibi inikat şartı demek, eğer ümmet inikat şartını bulundurmayan bir Halife seçerse, onun Hilafeti geçersiz demektir. Zikrettiğiniz iki husus üzerinde iyice düşünüldüğünde, onların inikat şartlarından olmadıkları görülür. Diğer bir deyişle ümmet, bu şartları barındırmayan birisini Halife seçerse, onun Hilafeti batıl olmaz. Çünkü şeri deliller, buna delalet etmezler. Bu yüzden onlar efdaliyet şartlarından kabul edilirler. Yani efdal olan ümmetin Halife seçimi anında bu işi şartı gözetmesidir. Dolayısıyla inikat şartları yanı sıra efdaliyet şartlarından büyük çoğunluğu barındıran kişinin Halife seçilmesine özen gösterilir. Efdal olan ve en güzel olanı budur.

Kadir olmak şartına gelince, inikat şartlarındandır. Başka bir ifadeyle Halife, Hilafetin yükünü kaldırabilecek kapasitede olmalıdır. Kadir olmak belirli bir şeyle sınırlandırılmaz. Hilafetin yükünü kaldırmaya kadir olmaya etki eden her şey, kadir olmak şartının ihlali kabul edilir. Çünkü Halifenin işi, Şariat hükümlerini uygulamaktır. Bu ise Halifenin doğrudan kendisi tarafından işlerin yapılmasına ya da başka birini mükellef kıldığında onun işlerini bizzat kendisi tarafından takip edilmesine kadir olmayı gerektirir. Eğer bunlara kadir değilse, şeri hükümleri uygulamak için onun şahsı üzerindeki Hilafet sözleşmesi devam etmez. Onun için bu konuda inikat şartlarını barındırmak yeterlidir. O şartlardan biri de kadir olmaktır. Eğer Halife bu şartı yitirirse, o zaman Hilafet sözleşmesi sahih olarak devam etmez. Örneğin Halifenin hafıza kaybına neden olan bir hastalığa tutulması gibi, ya da uzun süre yaşam ünitesinde kalması gibi, ya da benzeri hastalıklar gibi. Eğer bu hastalıklar uzun süre kalıcı olursa, devletin iyi yönetilmesine etki ederler. Bu hastalıklar yüzünden Halife, doğrudan kendisi işleri yürütemeyebilir ya da mükellef kılınan kişinin işlerini bizzat kendisi takip edemeyebilir. Bu durumda Mezalim Mahkemesi, onun kadir olmadığından emin olunca onu azletmek ve sonra da Hilafet Merkezinin boşaldığını ilan etmek için gerekli kararı alır.

Efdaliyet şartları olmazsa, Hilafet sözleşmesi iptal olmaz. Cesur olmak, savaş tekniklerini bilmek, ya da en iyi üniversiteden mezun olmak, fikir ve görüş sahibi olmak gibi şartlar, inikat şartları değildir. Hilafet sözleşmesini iptal etmezler. Çünkü bunlara ilişkin şeri delil yoktur. Ve bu gibi şartlar, Hilafet işlerinin yapılmasına engel teşkil etmezler. Çünkü Halife, örneğin savaşlar gibi bazı şeyler cesurluğu gerektirdiğinde, bu gibi şeylerde bazı cesur kişilerden yardım isteyebilir. Yine bazı şeyler, yüksek üniversite eğitimi alan kişilerin görüşünü gerektirdiğinde Halife, tebaadan bu gibi kişilere müracaat edebilir. Bununla beraber daha önce söylediğim gibi evla olan ümmetin Halife seçimi sırasında inikat şartları yanı sıra efdaliyet şartlarını da gözetmesidir. Ama ümmet, inikat şartlarına haiz olup efdaliyet şartlarına haiz olmayan birini seçerse de inikat şartlarına haiz olduğu sürece onun Hilafeti sahih olur. Çünkü sahih şeri deliller, bunu ifade ederler.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>